

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lars Petter Murbræck, 62 55 10 73

Vår dato
10.06.2015
Arkivnr.
552.0

Vår referanse
2015/2512
Deres referanse

Høring – forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker

Gjeldende bestemmelse i helligdagsfredloven § 5, 2. ledd, 1. punktum lyder slik:

«På helligdager skal faste utsalgssteder som selger varer til forbrukere, holde stengt. På jul-, påske- og pinseaften skal de stenge kl. 16.»

Regjeringen har i høringsnotat av 27.03.2015 foreslått at bestemmelsen endres til å lyde slik:

«På helligdager som ikke er vanlige søndager, skal faste utsalgssteder som selger varer til forbrukere, holde stengt.»

Fylkesmannen i Hedmark er en av flere høringsinstanser som er invitert til å gi uttalelse til forslaget og ønsker å bemerke følgende:

- Det er tydelige signaler fra lokalbefolkningen i Hedmark om at stemningen generelt er imot forslaget. Det vises her til uttalelser i lokalpressen og sosiale medier. Søndag som fridag er en «beskyttet» dag og har en solid plassering i norsk levemåte som en fridag for de fleste. Ikke bare kirketiden, men også resten av dagen er sett på som en rekreasjonsdag. Selv om det er opp til den enkelte å benytte seg av en eventuelt utvidet handelsmulighet, så vil søndagsåpne butikker endre denne dagens karakter. Søndagen vil bli mere lik ukens andre dager. Skillet mellom arbeid, fritid og rekreasjon vil bli mere utydelig.
- Fylkesmannen kan heller ikke se at det ut fra et næringsmessig syn er behov for utvidet åpningstid. Markedet i seg selv blir ikke utvidet av en slik endring. Resultatet kan imidlertid bli at butikker må legge ned som følge av lavere marginer. Det kan i sin tid føre til en ytterligere sentralisering og mindre valgfrihet for kundene.

Postadresse:
Postboks 4034
2306 Hamar

Kontoradresse:
Parkgt 36
2317 Hamar

Telefon Statens hus:
Sentralbord: 62 55 10 00

Telefaks:
62 55 10 31

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

E-post: fmhepost@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no

- Det er ikke lett å se hvilke øvrig behov som skal dekkes ved lovendringsforslaget. I Hedmark er det allerede gitt forskrifter som gir samtykke til utvidede åpningstider for «typiske turiststeder» i henhold til lovens § 5, 2. ledd nr. 4. Dette har etablert en balanse i næringen som oppfattes som akseptabel og som også vises ved at det ikke er mange søknader om utvidede åpningstider mottatt hos Fylkesmannen. Det er videre flere utsalgssteder som med hjemmel i lovens § 5, 2. ledd nr. 1 (mindre enn 100 m2) dekker befolkningens behov.
- Det er tydelig at de ansattes organisasjoner er imot forslaget. Det vises til deres høringsuttalelser. I de saker Fylkesmannen har hatt til behandling vedrørende søndagsåpning, har organisasjonene konsekvent uttalt seg imot.
- Fylkesmannen viser videre til at det er få arbeidsgivere som argumenterer for forslaget. Utenfor de større byene ser det ikke ut til å være konkrete behov for utvidelse av åpningstidene, og det fryktes at endringen vil medføre uventede/uønskede virkninger i forbindelse med dagens varehandel. Her har man i tankene virksomheter med svak økonomi som presses til å påta seg ekstra utgifter i salgstider med lav omsetning.

Ut fra ovenstående vil Fylkesmannen i Hedmark fraråde at loven endres slik Regjeringen har foreslått.

Alternativt forslag til endring av helligdagsloven

Regjeringen foreslår her at det kan overlates til kommunene (kommunenivået) å avgjøre om butikker i kommunen skal kunne ha søndagsåpent.

Fylkesmannen i Hedmark vil vise til at dagens lovbestemmelser favner videre enn hensynet til å åpne for generell handel på søndager. Slik Fylkesmannen ser det, skal dagens bestemmelser også ivareta en viktig kultur- og verdimeessig side. Det er godt forankret i befolkningen at søndagen skal skille seg ut fra ukens øvrige dager. Søndagen fyller en annen funksjon i folks liv, enn hverdagene. Dette handler derfor om noe mere enn å «delegere» spørsmålet om søndagsåpne butikker til kommunene. Dersom loven skal endres må den være almen og gjelde for hele landet. Fylkesmannen går derfor imot å delegere dette spørsmålet til kommunenivået. I tillegg vil en slik kommunal avgjørelsesmyndighet føre til at etablerte handelsmønstre brytes opp. Det kan føre til såkalt «handelslekkasje» som igjen gjør at kommuner vil bli presset til å tillate søndagsåpne butikker fordi nabokommuner gjør det.

Med hilsen

Bernhard A Caspari e.f.
direktør

Lars Petter Murbræck
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur